

Vuoden 2019 Työympäristöpäivien tuloksia

Vastanneet työpaikat

Vuoden 2019 aikana työympäristöpäiviä järjestettiin 12 eri paikkakunnalla. Työpaikkavie-
railujen kohteena olleista yrityksistä 58 vastasi työsuojelukyselyyn ja näitä kyselytuloksia
esitetään tässä yhteenvedossa.

Jotta kyselyvastaukset olisivat mahdollisimman luotettavia, tavoitteena oli saada työnan-
tajan ja työntekijöiden edustajat yhdessä vastaamaan kyselyyn. Tämä tavoite onnistui
melko hyvin, 76 prosenttia kaikista kyselylomakkeista on sekä työnantajan että työnteki-
jöiden edustajan yhdessä täyttämää.

Kyselyyn vastanneet työpaikat on esitetty kokoluokittain taulukossa 1. Kyselyyn vastan-
neilla työpaikoilla työskenteli yhteensä 3 223 henkilöä. Pienin työpaikka työllisti kysely-
hetkellä 9 ja suurin 148 henkilöä. Vastanneiden työpaikkojen henkilöstömäärät on esi-
tetty tarkemmin taulukossa 2.

Taulukko 1. Kyselyyn vastanneet toimipaikat ja henkilöstömäärät henkilöstön kokoluokittain

Työpaikan kokoluokka	Työpaikkojen lkm	Henkilöstömäärä
Alle 10 henkilöä	1	9
10–19 henkilöä	8	125
20–49 henkilöä	24	758
Vähintään 50 henkilöä	25	2 331
Yhteensä	58	3 223

Taulukko 2. Kyselyyn vastanneiden työpaikkojen henkilöstömäärät

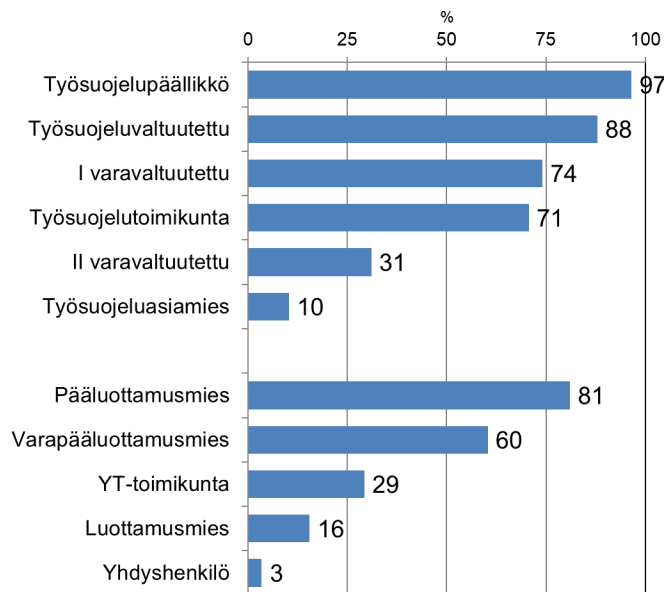
	Henkilöä
Työntekijät	2 084
Toimihenkilöt	897
Vuokratyöntekijät	242
YHTEENSÄ, joista	3 223
- määräaikaisia	102
- osa-aikaisia	35

Teknologiasektorin työpaikkoja vastanneista työpaikoista oli 20, kemiansektorin työ-
paikkoja 14, puutuotesektorin työpaikkoja 20 ja erityisalojen sektorin työpaikkoja 4. Työ-
paikoista 42 on **itsenäisiä yrityksiä** ja 16 työpaikkaa ovat osa konsernia. **Yhteisiä työ-
paikkoja** vastanneista työpaikoista oli 46 (79%).

Työpaikan yhteistoiminta

Kuvioon 1 on kerätty vastanneilla työpaikoilla toimivat toimihenkilöt ja -elimet.

Kuvio 1. Vastanneissa työpaikoissa toimivat työsuojelun toimihenkilöt ja toimielimet, osuudet vastanneista työpaikoista, %

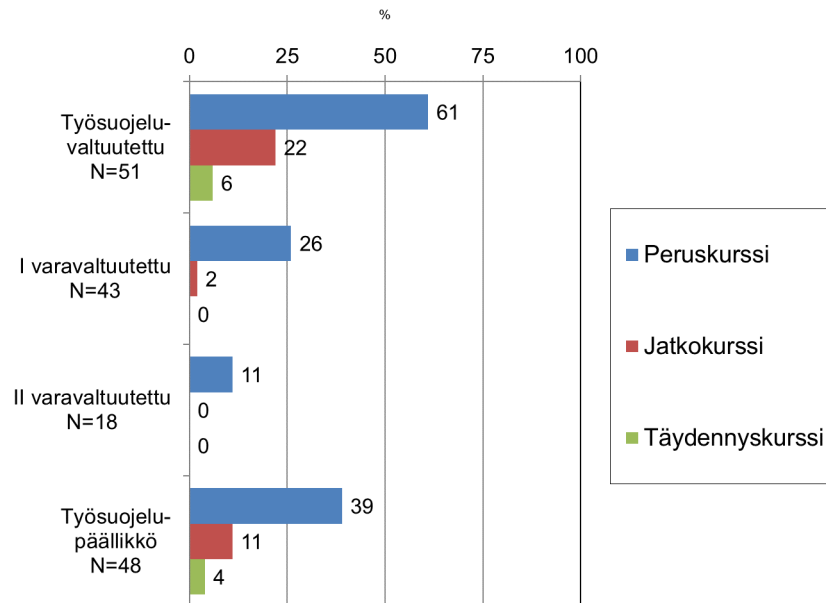
Työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain mukaan kaikille työpaikoille, joissa säännöllisesti työskentelee vähintään kymmenen työntekijää, on työntekijöiden keskuudestaan valittava työsuojeluvaltuutettu ja kaksi varavaltuutettua. Tämä ei täysin toteutunut kyselyyn vastanneissa työpaikoissa. Vähintään kymmenen hengen työpaikoista kuudella työpaikalla ei ollut valittu työsuojeluvaltuutettua.

Myös alle kymmenen hengen työpaikoilla työntekijät voivat valita edellä mainitut valtuutetut. Alle 10 hengen työpaikkoja vastanneista työpaikoista oli vain yksi eikä työpaikalle ollut valittu työsuojeluvaltuutettua.

Työsuojelukoulutus

Noin 60 prosenttia työpaikoilla toimivista työsuojeluvaltuutetuista oli osallistunut työsuojelun peruskurssille. Vastanneiden työpaikkojen työsuojelupäälliköistä työsuojelun peruskurssin käyneitä on 39 prosenttia (kuvio 2).

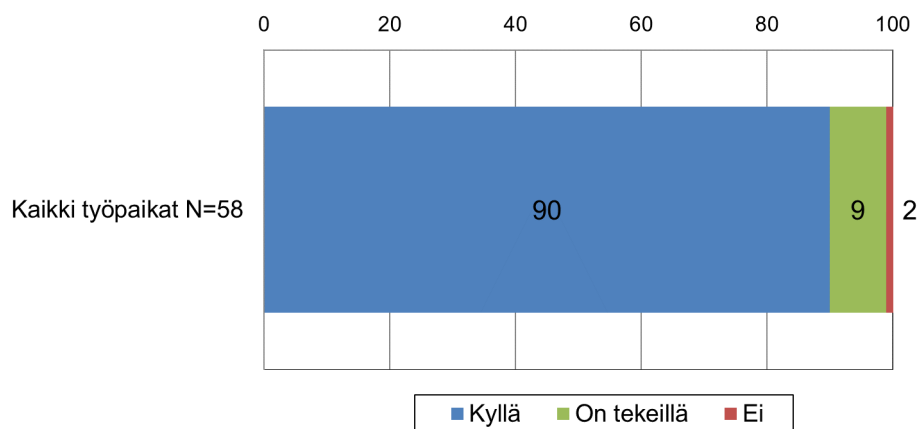
Kuvio 2. Työsuojelukoulutukseen osallistuneet toimihenkilöt, osuudet työpaikoille valituista toimihenkilöistä, %

Työsuojelu

Vastanneista työpaikoista lähes kaikissa on tehty tai oli tekeillä työturvallisuuslain (TTL 10§) mukainen työn vaarojen selvittäminen ja arviointi.

Kuvio 3. Onko työpaikalla tehty työn vaarojen selvittäminen ja arviointi? Osuus vastanneista työpaikoista, %

Työsuojelun toimintaohjelma on tehty 49 työpaikalla (84%). Valtaosa toimintaohjelmista on tehty yhteistyössä henkilöstön ja johdon kanssa.

Tasa-arvosuunnitelma oli tehty 31 työpaikalla (53%). Kahdeksan työpaikan osalta ei kysymykseen osattu vastata.

Yhdenvertaisuussuunnitelma oli tehty 28 työpaikalla (48%). Yhdeksän työpaikan osalta kysymykseen ei osattu vastata.

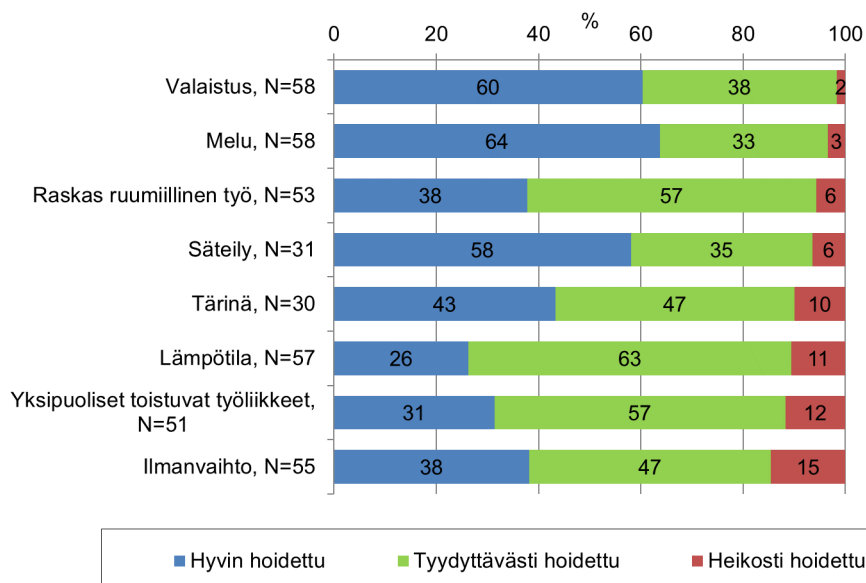
Suunniteltua työhön perehdyttämistä ja työnopastusta on järjestetty 53 työpaikalla (91%).

Kyselyllä pyrittiin kartoittamaan työssä tai työympäristössä esiintyviä tekijöitä useammalla eri kysymyksellä. Taulukkoon 3 on kerätty tekijöiden esiintyminen vastanneissa työpaikoissa ja kuviossa 4 on esitetty, miten työsuojeluun liittyvät tekijät on huomioitu työpaikoilla.

Taulukko 3. Työsuojeluun liittyvien tekijöiden esiintyminen vastanneilla työpaikoilla, työpaikkojen lukumäärät

	Esiintyy työpaikalla	Ei esiinny työpaikalla	Ei osaa sanoa tai ei vastattu
Melu	58	0	0
Valaistus	58	0	0
Lämpötila	57	0	1
Ilmanvaihto	55	1	2
Raskas ruumiillinen työ	53	4	1
Yksipuoliset toistuvat liikkeet	51	5	2
Säteily	31	21	6
Tärinä	30	21	7

Kuvio 4. Miten työpaikallasi on huomioitu seuraavat työsuojeluun liittyvät tekijät? Osuudet vastanneista työpaikoista, %

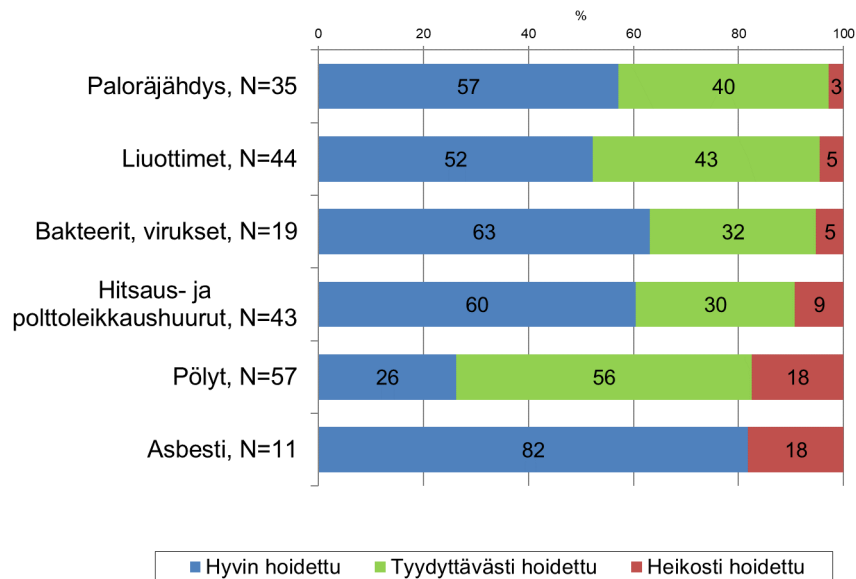
Kemiallisten tekijöiden riskit oli arvioitu 44 (76%) työpaikalla. **Kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteet** olivat tarvittaessa työntekijöiden käytettävissä 47 (81%) työpaikalla ja 29 (50%) työpaikalla oli tehty **kemiallisia mittauksia haitta-ainepitoisuuksista**.

Altisteista useimmin työpaikoilla esiintyy pölyä ja liuottimia. Taulukkoon 4 on kerätty altisteiden esiintyminen vastanneilla työpaikoilla ja kuviossa 5 on esitetty arviot siitä, kuinka hyvin altisteet on työpaikoilla huomioitu.

Taulukko 4. Altisteiden esiintyminen vastanneilla työpaikoilla, työpaikkojen lukumäärät

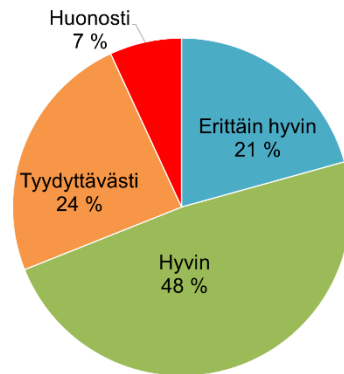
	Esiintyy työpaikalla	Ei esiinny työpaikalla	Ei osaa sanoa tai ei vastattu
Pölyt	57	0	1
Liuottimet	44	11	3
Hitsaus- ja polttoleikkaushuurut	43	14	1
Paloräjähdys	35	13	10
Bakteerit, virukset	19	32	7
Asbesti	11	41	6

Kuvio 5. Miten työpaikallasi esiintyvät kemialliset altisteet on huomioitu? Osuudet vastanneista työpaikoista, %

Perehdyttäminen koneiden ja laitteiden käyttöön on toiminut lähes kaikilla työpaikoilla vähintään tyydyttävästi (kuvio 6).

Kuvio 6. Miten perehdytys koneiden ja laitteiden käyttöön on työpaikalla toiminut? Osuudet vastanneista työpaikoista, %

Työtaturmien ja vaaratilanteiden tutkinta ja työturvallisuuteen liittyvä palkitseminen

Kaikista vastanneista työpaikoista 52:ssä (90 %) **tutkitaan työtaturmat ja vaaratilanteet**. Työpaikan johto osallistuu tutkintaan 31 työpaikalla, työsuojelupäällikkö 48, työsuojeluvaltuutettu 36 työpaikalla ja vaaratilanteessa osallisena ollut tai uhri 44 työpaikalla. Vaaratilanneilmoituksen tekijä osallistui tutkintaan 19 työpaikalla.

Jokin työsuojeluun liittyvä palkitseminen on käytössä 27 työpaikalla (47%). Tapaturmattomuudesta palkitaan 12 työpaikalla, vaaratilanneilmoituksista 9 ja työsuojelualoitteiden tekemisestä 11 työpaikalla. Kaikki edellä mainitut palkitsemistavat olivat käytössä kuudella työpaikalla.

Säännöllisiä työturvallisuuteen liittyviä tarkastuksia tai keskusteluja pidettiin 42 työpaikalla (72%). Viideltä työpaikalta ei saata vastausta kysymykseen.

Työtaturmat ja tapaturmariskit

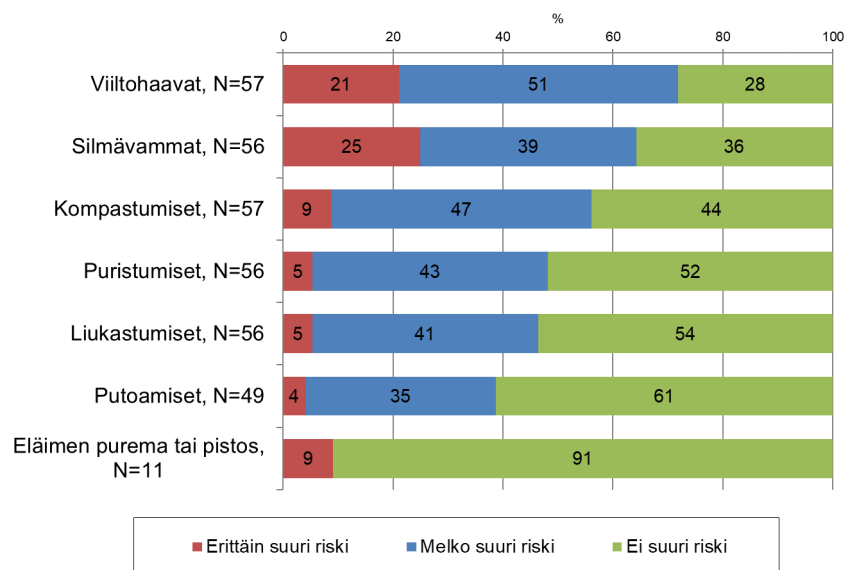
Kyselyssä tiedusteltiin **työtaturmien määrän kehitystä** kahden viimeisen vuoden aikana. Reilusti yli puolessa työpaikoista (33 työpaikkaa) tapaturmien määrä on pysynyt ennallaan. Tapaturmien määrä on vähentynyt 19 työpaikalla ja 5 työpaikalla tapaturmien määrä on viimeisen vuoden aikana kasvanut.

Taulukkoon 5 on kerätty altisteiden esiintyminen vastanneilla työpaikoilla ja kuviossa 5 on esitetty vastaajien arviot tapaturmariskien suuruudesta

Taulukko 5. Tapaturmariskien esiintyminen vastanneilla työpaikoilla, työpaikkojen lukumäärät

	Esiintyy työpaikalla	Ei esiinny työpaikalla	Ei osaa sanoa tai ei vastattu
Viiltohaavat	57	1	0
Kompastumiset	57	1	0
Silmävammat	56	1	1
Puristumiset	56	1	1
Liukastumiset	56	1	1
Putoamiset	49	7	2
Eläimen purema tai pistos	11	44	3

Kuvio 7. Arviot työpaikalla esiintyvistä tapaturmariskeistä, osuudet vastanneista työpaikoista, %

Ammattitaudit

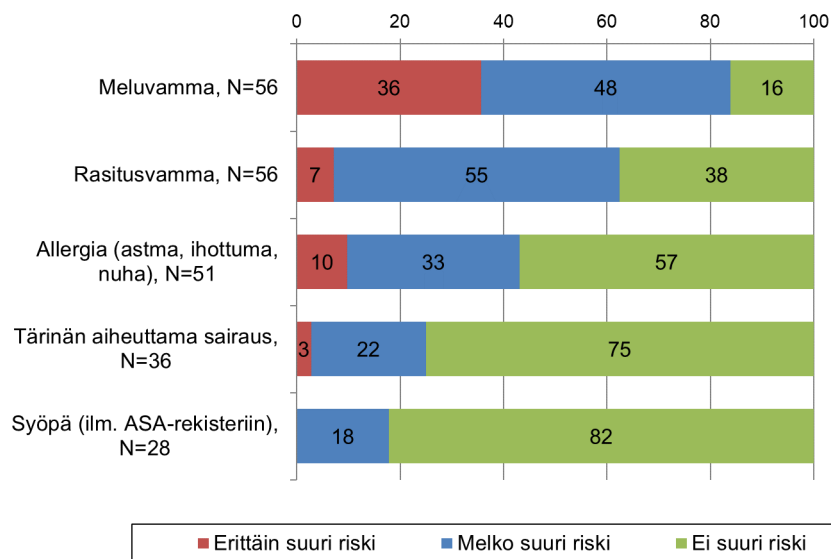
Taulukkoon 6 on kerätty ammattitautiriskien esiintyminen vastanneissa työpaikoissa ja kuviossa 8 on esitetty vastaajien arviot ammattitautiriskien suuruudesta.

Vastanneista työpaikoista 11:ssä (18%) oli esiintynyt **ammattitautiepäilyjä tai todettuja ammattitauteja**. Kahdeksan työpaikan edustajaa ei osannut vastata kysymykseen.

Taulukko 6. Ammattitautiriskien esiintyminen vastanneilla työpaikoilla, työpaikkojen lukumäärät

	Esiintyy työpaikalla	Ei esiinny työpaikalla	Ei osaa sanoa tai ei vastattu
Meluvamma	56	1	1
Tärinän aiheuttama sairaus	36	19	3
Rasitusvamma	56	1	1
Allergia	51	5	2
Syöpä	28	20	10

**Kuvio 8. Vastaajien arviot työpaikalla esiintyvistä ammattitautiriskeistä
Osuudet vastanneista työpaikoista, %**

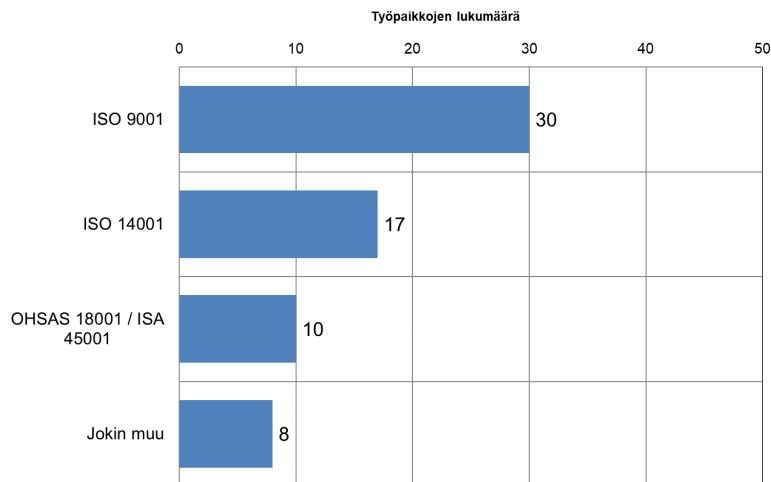

Laatu- ja turvallisuusjohtamisjärjestelmät

Vastanneista työpaikoista 37:lla (64%) oli käytössä jokin laatu- tai turvallisuusjohtamisjärjestelmä. Kuviossa 9 on esitetty käytössä olevat laatujärjestelmät.

Kuvio 9. Onko työpaikalla käytössä jokin laatu- tai turvallisuusjärjestelmä? Työpaikkojen lukumäärät

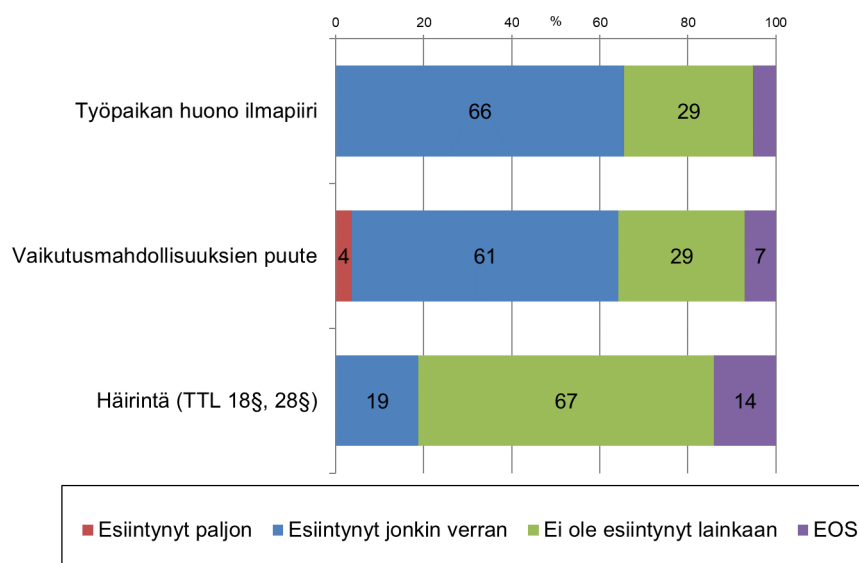
Työpaikan järjestys ja siisteys

Kaikissa vastanneissa työpaikoissa järjestys ja siisteys arvioitiin vähintään tyydyttäväksi. Erittäin hyvän arvosanan työpaikkansa siisteydestä antoi 6 vastaajaa (10%), hyväksi se arvioitiin 34 työpaikalla (59%) ja tyydyttäväksi 18 työpaikalla (31%).

Henkinen hyvinvointi

Kuviossa 10 on esitetty vastaajien arviot työpaikkansa henkistä hyvinvointia heikentävistä tekijöistä.

Kuvio 10. Onko työpaikallenne esiintynyt seuraavia henkistä hyvinvointia heikentäviä tekijöitä? Osuudet vastanneista työpaikoista, %

Sairauspoissaolot ja työterveyshuolto

Työntekijän **oma ilmoitus** lyhyistä sairauspoissaoloista on käytössä 33 työpaikalla (57%) ja kahdella työpaikalla asiasta käytiin neuvotteluja.

Valtaosa työpaikoista (51 työpaikkaa, 88 %) on ostanut työterveyshuollon yksityiseltä palveluntuottajalta, viidellä työpaikalla se oli hankittu kunnalliselta terveyskeskukselta. ja kahdessa oli oma työterveyshuolto. Taulukossa 7 on esitetty työterveyshuollon toteutuminen työpaikoilla tarkemmin.

Taulukko 7. Työterveyshuollon toiminta vastanneissa työpaikoissa

	Työpaikkojen lukumäärä
Sisältää sairaanhoitopalvelut	45
Vain lakisääteinen työterveyshuolto	13
Työterveyshuollon edustajat mukana työsuojelutoimikunnan kokouksissa	19
Työterveyshuollon edustajat tekevät työpaikkaselvityksiä	43
Työpaikalla on sovittu korvaavan työn tekemisestä	20
Varhaisen tuen malli käytössä	35

Tyky-toiminta

Vastanneista työpaikoista 53 (91%) oli järjestetty tyky-toimintaa. Suosituimmat tyky-toiminnan muodot ovat liikuntatapahtumat sekä työyhteisöön ja -ilmapiiriin liittyvät toiminnot.

Työaika

Työsuojeluun liittyvien kysymysten ohella kyselyllä kartoitettiin myös työaikaan liittyviä kysymyksiä. Seuraavassa käydään läpi lyhyesti näiden kysymysten vastausjakaumia.

Työehtosopimuksen mukaiset työajan **tasausvapaat (ns. pekkaspäivät)** on toteutettu 53 työpaikalla (51%).

Työajan tasaamiskorvaukset maksettiin useimmiten sen palkanmaksun yhteydessä, kun vapaat pidetään. Palkkakaussittain tasaamiskorvaukset maksettiin 17 työpaikalla (32%).

Joustavista työajoista on sovittu 34 työpaikalla (59%). Työaikapankki oli käytössä 12 työpaikalla (21%).

Päivittäinen liukuva työaika on käytössä 16 työpaikalla (28%) ja **lisäyhtöiden tekemisestä** on sovittu 19 työpaikalla (33%).